

OBSAH

II. díl

II. Automatizace tepelných elektráren	3
1. Úvod do teorie samočinné regulace	3
1.1 Všeobecně	3
1.2 Lineární a nelineární člen regulačního obvodu	4
1.21 Statická charakteristika členu	5
1.22 Dynamické vlastnosti členu regulačního obvodu	7
1.221 Lineární astatická regulovaná soustava	7
1.222 Odchytky a poměrné odchytky	10
1.223 Přechodová charakteristika	12
1.224 Nelineární astatická regulovaná soustava	14
1.23 Některé zásady pro kreslení blokových schémat	15
1.3 Dynamické vlastnosti regulovaných soustav	18
1.31 Statické soustavy	19
1.32 Astatické soustavy	21
1.33 Aproximace přechodových charakteristik	23
1.34 Nelineární statická soustava	24
1.4 Dynamické vlastnosti regulátorů	26
1.41 Proporcionální regulátor	26
1.42 Integrovní regulátor	26
1.43 Derivační regulátor	28
1.44 Sdružené regulátory	29
2. Rozdělení tepelné elektrárny podle výrobních celků	34
3. Automatizace provozu zauhlování	38
3.1 Požadavky na automatizaci dopravy paliva	38
3.2 Samočinné a dálkové měření	39
3.3 Ovládání a signalizace	39
3.31 Přetržení pásů	39
3.32 Zajištění přesypů proti přeplnění	40
3.33 Dálkové ovládání pásové dopravy a zauhlovacího zařízení	41
3.331 Uvedení zauhlovacího zařízení do provozu	41
3.332 Odstavení zauhlování	43
3.4 Samočinná regulace zauhlování	43
4. Automatizace kotelny	46
4.1 Automatizace přípravy paliva	46
4.11 Požadavky na automatizaci provozu mlýnice	48
4.12 Samočinné a dálkové měření v mlýnici	48

4.13	Dálkové ovládání, blokování a signalizace	49
4.14	Samočinná regulace přípravy paliva	55
4.141	Regulace při přerušovaném chodu mlýna	56
4.142	Regulace mlýnice při plynulém mletí	58
4.2	Automatizace hospodářství topného oleje	59
4.21	Samočinné a dálkové měření	60
4.22	Samočinná regulace, signalizace, ovládání	61
4.3	Automatizace kotlů	62
4.31	Samočinné a dálkové měření kotlů	62
4.32	Samočinná regulace parních kotlů	65
4.321	Regulace kotlů s přirozenou cirkulací	66
4.321.1	Regulace napájení	69
4.321.2	Regulace teploty páry	71
4.321.3	Regulace tlaku páry	77
4.321.4	Regulace hospodárnosti spalování a podtlaku v topeništi	81
4.321.5	Příklady provedení regulace kotle	82
4.322	Regulace průtlačných kotlů	85
4.322.1	Dynamické vlastnosti kotle Benson	86
4.322.2	Regulace teploty páry	88
4.322.3	Regulace napájení	90
4.322.4	Regulace spalování	90
4.322.5	Příklady praktického provedení regulačních obvodů průtlačných kotlů	91
4.33	Automatická regulace spalování na kotli s plynovým topením	97
4.34	Ochraňování kotle	98
4.4	Samočinná regulace odlučovačů popílku	103
5.	Automatizace provozu strojovny	108
5.1	Měření a regulace parních turbín	108
5.2	Automatizace v kondenzaci parních turbín	110
5.21	Regulace hladiny a recirkulace	112
5.22	Regulace tlaku páry k vývěvě	112
5.23	Regulace vakua v kondenzátoru	113
5.24	Ochrana turbíny při poklesu vakua	114
5.3	Automatizace redukčních stanic	115
5.31	Samočinná regulace teploty a tlaku páry	116
5.32	Samočinné najždění a odstavování stanice	117
6.	Automatizace úpravy vody	118
6.1	Měření a regulace v chemické úpravě vody	119
6.11	Popis demineralizační stanice	119
6.12	Měření v demineralizační stanici	121
6.13	Regulační okruhy v demineralizační stanici	124
6.14	Všeobecně o automatizaci technologických procesů v úpravě vody	130
6.2	Automatizace tepelné úpravy vody	132
6.21	Regulace odparek	132
6.22	Automatizace tepelné úpravy vody	133
7.	Automatizace odpopelnění	134
7.1	Automatizace hydraulické dopravy	134
7.11	Dálkové ovládání	136
7.12	Blokování a vazby	137
7.13	Samočinná regulace hladiny	137

7.2	Automatizace pneumatické dopravy	138
8.	Automatizace výměňkové stanice	141
8.1	Zařízení ve výrobě pro parní sítě	141
8.2	Zařízení tepelných vodních sítí v teplotárnách	142
8.3	Popis výměňkové stanice 150 Gcal/h	143
8.4	Teoretické podklady pro regulaci výměňkové stanice	146
8.5	Regulační obvody výměňkové stanice	149
9.	Regulace tepelné elektrárny	153
9.1	Decentralizované řízení výroby	153
9.2	Centralizované řízení výroby	154
9.3	Požadavky na automatizaci provozu tepelné elektrárny	156
9.4	Řízení paralelních výrobních jednotek	157
9.5	Regulace elektrárenského bloku	161
9.51	Princip regulace předávaného výkonu bloku	161
9.52	Princip regulace frekvence	163
9.53	Samočinné ochrany elektrárenského bloku	167
9.531	Tlakové ochrany bloku	168
9.532	Teplotní ochrany bloku	169
9.533	Vakuová ochrana	169
9.6	Samočinné počítače v tepelných elektrárnách	170
9.61	Funkce a popis soustavy samočinného číslcového počítače	170
9.611	Některé pojmy z kybernetiky	171
9.612	Základní druhy počítačů	172
9.613	Zobrazení čísel v počítači	172
9.614	Popis počítače	174
9.62	Řešení úloh samočinným počítačem	179
9.63	Použití počítačů v tepelných elektrárnách	180
10.	Základní směrnice pro návrh regulačních obvodů	184
10.1	Jednoduchý regulační obvod	189
10.11	Regulace na konstantní hodnotu	189
10.12	Řízený regulační obvod	191
10.2	Rozvětvené regulační obvody	193
10.21	Regulační obvod s pomocnou akční veličinou	193
10.22	Regulační obvod s měřením poruchy	197
10.23	Regulační obvod s pomocnou regulovanou veličinou	199
10.24	Regulační obvod s pomocnou regulovanou veličinou měřenou na modelu	200
10.3	Zvláštní regulační metody	200
10.31	Samočinné ovládání	201
10.32	Adaptivní regulace	203
10.33	Extremální regulace	203
10.4	Mnohparametrová regulace	208
11.	Základní směrnice pro seřizování regulačních obvodů	212
11.1	Optimální seřízení jednoparametrového regulátoru v jednoduchém obvodu	213
11.11	Seřízení podle přechodových charakteristik	213
11.12	Experimentální seřízení	215
11.2	Experimentální ověření optimálního seřízení	216
12.	Údržba měřicích a regulačních zařízení	219
12.1	Údržba měřicích přístrojů	219

12.11	Měřidla množství	220
12.12	Teploměry	220
12.13	Manometry	221
12.14	Analyzátory plynu	222
12.2	Údržba regulátorů	223
III. AUTOMATIZACE ROZVODU ELEKTRICKÉ ENERGIE		225
1.	Úvod	225
1.1	Spojená elektrizační soustava	226
1.2	Řízení provozu elektrizační soustavy	226
1.3	Prostředky řízení elektrizační soustavy	227
1.4	Přenosové cesty	228
2.	Dálkové měření	228
2.1	Měření v elektrárnách a rozvodnách	228
2.11	Měřené veličiny	228
2.12	Měřicí přístroje	230
2.13	Způsoby měření	230
2.131	Proudové obvody	230
2.132	Napěťové obvody	232
2.2	Dálkové měření v elektrárnách a rozvodnách	232
2.21	Kanál dálkového měření	232
2.22	Soustavy dálkového měření	233
2.221	Amplitudová soustava	234
2.222	Impulsová soustava	236
3.	Dálkové ovládání a signalizace	239
3.1	Ovládání a signalizace v elektrárnách a rozvodnách	239
3.11	Dozorný	239
3.12	Ovládání a signalizace odpojovačů a vypínačů	246
3.13	Způsoby signalizace	248
3.131	Signalizace jedním signálním svítidlem	248
3.132	Signalizace dvěma signálními svítilny	249
3.133	Signalizace žárovkovým ukazatelem stavu	249
3.134	Signalizace elektromagnetickým ukazatelem stavu	249
3.135	Signalizace návěštním paketovým přepínačem	250
3.136	Signalizace „světlo — tma“	253
3.137	Akustická signalizace změny stavu spínacího přístroje	254
3.138	Signalizace kmitavým světlem	255
3.14	Ovládání	257
3.141	Přímé ovládání ovládacím a návěštním přepínačem	257
3.142	Přímé ovládání se signalizací „světlo — tma“	258
3.143	Přímé ovládání se signalizací kmitavým světlem	260
3.144	Nepřímé ovládání s manipulačními bloky	261
3.145	Nepřímé ovládání s matiční soupravou	262
3.15	Signalizace poruch	262
3.151	Poruchová signalizace v klasickém provedení (silnoproudá)	264
3.152	Poruchová signalizace v miniaturním provedení (slaboproudá)	274
3.2	Dálková signalizace a ovládání	277
3.21	Soustava rozdělovací	280
3.22	Soustava kódová	281

4. Samočinná regulace	283
4.1 Regulace napětí	283
4.11 Rychlý regulátor BBC	284
4.12 Rychlý vibrační regulátor Tirrill	287
4.13 Hydraulický regulátor	291
4.2 Automatická synchronizace a fázování	294
4.3 Automatický záskok v rozvodu vlastní spotřeby	296
Závěr	302
Literatura	307
Příloha č. 1: Výpis ze „Zařizovacích předpisů pro energetická díla“	309
Příloha č. 2: Výpis z „Provozních pravidel pro elektrárny a sítě“	315